

המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי • אוניברסיטת בן גוריון בנגב • ת.ד. 653, באר שבע 84105
טלפון: 07-647-2323 • פקס: 07-647-2933 • ICTR Web: <http://www.bgu.ac.il/ICTR> • ICTR e-mail: ictr@bgumail.bgu.ac.il

הכנס השנתי השני של המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי

שני אירועים חגיגיים, בארצות הערב שצוינה רשמית את פתיחת הכנס וחלקה מלגת **המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי** לשני הזוכים כמלגה על עבודת גמר לתואר שלישי. מיכל גר מן האוניברסיטה העברית, וחגי כץ מאוניברסיטת בן-גוריון, סגן נשיא אוניברסיטת בן-גוריון למחקר ופיתוח, פרופ' זאמיק רוזנטק, נשא דברי ברכה בזכות תרומתם החשובה של מרכזי המחקר הפועלים באוניברסיטה לקידום הידע בתחומים שונים.

יזיר ועדת המלגות וחבר ועדת ההיגוי של **המרכז**, פרופ' אריה רייכל אשר חילק את תעודות המלגה הזוכים. נשא אף הוא דברים וביחד אתם על עבודתם.

בארצות הצהרים של היום השני העניק **המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי** פרס על יידישנות

תחילה הציג פרופ' לסטר סלמון, מנהל הפרויקט הביו-ל, את הנסיים המישגי והמטודולוגי של המחקר וממצאים בינלאומיים ראשונים שטאספו ב-27 המדינות המשתתפות בו. הממצאים הבינלאומיים שחשף פרופ' סלמון הראו את המגזר השלישי כגורם כלכלי משמעותי בעולמנו כולו, תאמו את הממצאים בישראל שהוצגו מיד לאחר מכן על-ידי פרופ' בני נדרון וחגי כץ על הממצאים ומשמעותם התייחס צוות מניכים מכובד שכלל את מר יורם גבאי, פרופ' דוד גוומן ופרופ' משה דיסק.

במושב שנערך אחר הצהרים הוצגו שלושה מן המרכזיים העוסקים בפרויקט הופקנס על-ידי נציגי צוותי המחקר השונים בפרויקט בארץ. דרי הדדה בר-מור הציגה את עיקרי הממצאים מיתוח **המסגרת המשפטית של המגזר השלישי** בארץ, דר אילנה סילבר הציגה ממצאים מניתוח יזיר עם דדי זאב רוזנבק את **התפתחות ההיסטורית של המגזר בישראל**, ומוטי טליאס הציג ממצאים מיתוח את **מדיניות הממשלה כלפי המגזר והשפעת המגזר על עיצוב מדיניות** שעורך יחד עם פרופ' יוסי קטן.

בנוסף לממצאים בפרויקט הופקנס יערכו בכנס מושבים מקיבים, שבהם הציגו חוקרים ממוסדות שונים עבודות מחקר שהושלמו לצד עבודות בתהליך. 17 העבודות שהוצגו היו מתרומי ידע שונים ומגוונים, כגון: משפטיים, מדעי המדינה, סוציולוגיה, ניהול ועוד. נדונו נושאים כגון: "חברת אזהרות ומדיניות", "אסטרטגיות של ארגוני המגזר", "מיתוגיות ארגונית", "מדיניות", "סיווגי ארגונים" ועוד. בין העבודות המוצגות היו גם עבודותיהם של שני זוכי מלגת **המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי**.

מעבר להצגת עבודות המחקר התקיימו בכנס

באווירה נעימה של מסן לחוף ים המלח התקיים בחודש מרץ 1999, הכנס השנתי השני של **המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי** שכותרתו היתה: "מאפייני המגזר השלישי בישראל: לאור הצלחתו של כנס היסוד משנה הקודמת, ובעקבות הלקחים ממנו הוחלט לערוך את הכנס השנה במקום פחות כדי לסייע למשתתפים להיכנס לאווירת הכנס וליצור מפגשים קרובים ומשמעותיים בין עמיתים. לכנס נשמרו בהרשמה מוקדמת כ-120 איש, והשתתפו כ-150 אלה כללי-חוקרים, מנהלי מלכודים וקרנות, מנהלי יחידות שונות במגזר הציבורי וכן כ-25 סטודנטים לוגארים מוקדמים שממקדים את לימודיהם בתחום המגזר השלישי. היקף ההשתתפות והרכב המשתתפים מצביעים על כך שתחום מחקר חדש זה מתבסס הוזכה להתעניינות מוברת של ציבורים שונים בישראל.

במוקד הכנס עמדו הממצאים משני פרויקטים של **המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי** המציגים נתונים כמותיים ראשוניים וממצאי מחקרים אודות היבטים שונים של המגזר השלישי בישראל. **פרויקט מסד הנתונים ופרויקט המחקר ההשוואתי הבינלאומי של המגזר השלישי** של אוניברסיטת ניהנס הופקנס, אלה זכו לחשיפה תקשורתית רבה בשבועות שקדמו לכנס.

ביום הראשון של הכנס חשפו חברי צוות המרכז לדאשונה את **פרויקט מסד הנתונים של המגזר השלישי**, הציגו את הקונספציה של פיתוח מסד הנתונים וממצאים ראשוניים מתוכו. הממצאים מניתוח מרשם העמותות ומניתוח התמיכות הישירות של הממשכה לארגוני המגזר השלישי לור בדיון פעיל ורב משתתפים, שנמשך גם לאחר סיום המושב. ביום השני הוצגו ממצאים של **פרויקט המחקר ההשוואתי הבינלאומי של המגזר השלישי** באוניברסיטת ניהנס הופקנס.

תוכן העניינים:

- הכנס השנתי השני של המרכז לחקר המגזר השלישי
- דבר מנהל המרכז
- הרצאת פרופ' אנטונין ווגנר, נשיא ISTR, בכנס השנתי השני של המרכז
- סיקור חדש: תרומה והתנדבות בקרב הציבור הערבי-פלסטיני בישראל
- מרום בין-אוניברסיטאי לתלמידי מחקר בתחום המגזר השלישי
- מחקר חדש: אחריות חברתית של עסקים בישראל

פרופ' לסטר סלומון, מנהל המרכז
Prof. Lester Salamon, Director, CNP

מהמרכז לעסוק במשמעותם ובכך לסייע ליון האינטרס המשותפת על תפקידי המגזר השלישי המרכז מבישש את כן לעסוק, הישעו בו זמנית, מצד אחד באיסוף וניתוח נתונים מסוגים שונים, ומצד שני בפיתוח מערכים ודרכי רשיכה להערכתם. זהו ציפיה מיוזמת מאוד ממרכז מחקר אוניברסיטאי שעוסק בפיתוח יזם בתחום מסוים, זהו אתגר לא קטן שכן פיתוח מערכים לניווט והערכת פעילות המגזר תהיה כרוכה בנקיטות עמדה במגוונות שונות. בנוגע לעסוק בכך נסעה ללמוד מניסיונם של אחרים במרחבים דומים לעלנו, תגובותם הקוראים יסייעו לנו מאוד לנווט את דרכנו כאשר לדגשים של פעילות המרכז.

פורום תלמידי מחקר, הבט אחר של הכנס שגרם לי התרגשות רבה היה ההשתתפות המרשימה של תלמידים לתואר שני ושלישי מחו"ל. זהו למעשה פוטנציאל החוקרים של המגזר השלישי בישראל בשנים הקרובות, והמרכז יעשה ככל יכולתו לעודד ולסייע להם. התכנית שאנו יוזמים החל משנת הלימודים הקרובה (ראה ידיעה) מבוססת על ניסיון מאוד מוצלח של פורום כזה שאנו מקיימים השנה באוניברסיטת בן-גוריון. אין שום סיבה שרק סטודנטים הלומדים באוניברסיטת בן-גוריון יהיו ממסגרת כזו. זהו צעד נוסף וחשוב לפיתוח לנייטמציה אקדמית לתחום המחקר שבו אנו עוסקים.

בני גדרון

טור זה נכתב ימים מספר לאחר הכנס השנתי העלי של המרכז, ותוכן הדברים מושפע בדואי מהרגשה של כותב שורות אלה לארר כנס מוצלח, שמחתי מאוד לשמוע ממשתתפים דברים שהרגשה זו אינה רק זיכרון מארגנו הכנס אלא גם הרגשתם הב לארר ניתור כל הנתונים הקשורים לכנס נפיק בודאי את הלקחים כדי ליישם בכיסים הבאים שלנו דבר אחד כבר ברור, והוא, שההחלטה לקיים כנס במיקום שיבטיח השתתפות ייציבה של דור המשוחררים על פני יומיים לפחות היתה נכונה ותרמה רבות להצלחתו. ידמה לי גם שמתחילה להוציא כאן מסורת, ולפי הנתונים שבידינו כ-50 מהמשתתפים בכנס השנה השתתפו גם בכנס שלנו בשנה שעברה. אם אלה ישתתפו גם בשנה הבאה, נשכול אפשרות לעניין, להם את תוצא ההשתתפות המסודרת...

קל מאוד אחריו כנס כזה להשתבש מהצלחתו וכוחו על זרי הדפנה אבל בעד המרחאות הרבות שקיבלנו על פעילות המרכז בשנה האחרונה שבאו לידי ביטוי בכנס, שמעתי גם לא ליש ציפיות כשמוסים ליישם את אלה, הם הופכות עבודתו לאתגרים. נוצונו לשחר את הקוראים בהרחורים ראשונים על אתגרים אלו.

הצגת נתונים הן של יסוד הנתונים על מרחם העמותות ותמיכות הממשלה והן של פרויקט הופקיס, והדיון העירי שהתפתח בהמומיהם הביאו רבים מהמשתתפים לשאול את עצמם שאלות על ממשעות נתונים אלה לגבי תפקידי המגזר השלישי בחברה הישראלית. יצא אחד קרבנו ההיסטורית למגזר הציבורי והפוליטי הופכת אותו ליכטיב בידי השלטון, כל שלטון המנסה לנצל אותו ודראות בו כדי להשגת מסורותיו. מצד שני המערכת הכלכלית בתוכה הוא מוזקד מחייבת אותו, או חלקים ממנו להתמודד עם ארונים עסקיים, לאמץ לעצמו אוריינטציה עסקית, ולהתחלות בשוק. שתי מנמות אלו משאירות מעט מאוד מקום לאיזו שהיא פעילות או אוריינטציה מנרית ייחודית אוריינטציה של יחברה אורחית. מהי אותה אוריינטציה של יחברה אורחית? האב היא בכלל קיימת או שמדובר במיתוס? אם היא קיימת כיצד ניתן להגדיר ולמדוד אותה? כיצד ניתן לטפח אותה לאור תצפים בכיוונים מוגדרים? אלה, כמוכן, שאלות כבדות משקל.

דברים רבים בנוס שהגיעו דעתם על הנתונים שהוצגו אמרו, בעקיפין או במישורו, שאין זה מספיק להציג נתונים, אלא הם מעלים

באווירה נימה של מלך לחוף ים-המלח התקיים בחודש מרץ 1999, הכנס השנתי השני של המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי שכותרתו היתה: ינטפייני המגזר השלישי בישראל. לאחד הצלחתו של כנס היסוד בשנה הקודמת, ובעקבות הלקחים ממנו הוחלט לערוך את הכנס השנה במיקום מרוחק כדי לסייע למשתתפים להיכנס לאווירת הכנס וליצור מפגשים קרובים ומשמעותיים בין עמיתים. הכנס נרשמו בהרשמה מוקדמת כ-120 איש, והשוחחו כ-150. אנה כללו, רוקרים, מנהלי מלכירים וקרנות, מנהלי יחידות שונות במגזר האמנותי כ-25 סטודנטים לתארים מתקדמים שמסקדים את לימודיהם בתחום העמזר השלישי הוקף ההשתתפות הרכב המשתתפים מצביעים על כך שתחום מחקר יחול זה נתחכם הוכה להחלוציות נגדית של ציבורים שונים בישראל.

במוקד הכנס עמדו הממצאים משני פרויקטים של המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי המציגים נתונים כמותיים ראשונים וממצאי מחקרים אודות היבטים שונים של המגזר השלישי בישראל. פרויקט מסד הנתונים ופרויקט המחקר ההשוואתי הבינלאומי של המגזר

מחקר חדש: אחריות חברתית של עסקים בישראל

המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי בשוחף עם מ.ע.ל.ה (מחויבות עסקים למען החברה בישראל) יום לא מבכר מחקר ראשוני מסוגו בנושא ייפטי שרירותיות רבות של עסקים בישראל. המחקר מונה עיי פרופ' אריה רייכל, מבית הספר לניהול באוניברסיטת בן גוריון.

פעילות המפגשת אחריות חברתית של עסקים (CSR Corporate Social Responsibility) מתבצעת על ידי ארונים עסקיים באר ה"ב, קנה ובאירופה מזה זמן רב. פעילות זו מונעת מתוך ההכרה בקרב מנהלים כי רגישות לנשאים חברתיים תורמת לניהול העסקי וני קיימות ציפיה מצד הרברה והמלכירים בה לקבל סיוע מהם. בישראל התחום עדין בחיתוליו ומחקר אודותו אמור בין השאר לסייע בפיתוחו.

המחקר שיימשך כשנה יתמקד בשלב זה בכ-20 חברות שבהם יוראיינו מספר נושאי תפקידיים מרכזיים וייאספו חומרים ארוכים שביחד יוכלו להצביע על דפוסי הפעילות החברתית והפילנתרופית של החברה. הכוונה היא להיות מתוך הנתונים דפוסיים מרכזיים של פעילות כזו ולפתח טיפולוגיה, וכן השערות לגבי הגורמים המעודדים או מעכבים אותה.

מחקר חדש: תרומה והתנדבות בקרב הציבור הערבי-פלסטיני בישראל

העזרה לזולת נחשבת כערך בעל חשיבות רבה ברוב החברות והדתות. ערך זה מקבל משנה חשיבות בתרבות הערבית ונחשב כאחד מהיסודות החשובים עליהם נשענת הדת האסלאמית, שהיא דתם של מרבית הערבים. הסרה לזולת באמצעות "אלוהא" הינה אחת מחמש המצוות הדתיות הקדושות ביותר שעל כל מוסלמי לקיים. לפי מצווה זו על כל מוסלמי בעל יכולת לתרום איזו מסוים מהונו כדי לחלקו לאנשים הנזקקים "אלוהא" משמשת שתי מסורות עיקריות, הקלה במצב העוני וחלוקה מחדש של העושר בחברה. רקע חברתי דומה זה משמש תשתית לפעילות פילנתרופית מודרנית.

בהכנת המגזר השלישי בישראל, יש חשיבות מיוחדת לעמוד מקורב על הדמוסיה הפילנתרופים בחברה הערבית. פלטרופיות הן כנושא החשוב כשליעצמו והן כנושא המאיר מוויית נוספת את החברה הזו על מאפייניה היוחרים.

במסגרת מחקר מקיף על דמוסיה התרומה וההתנדבות בחברה הישראלית נערך סקר במטרה לברר את פטרי ומאפייני התרומה וההתנדבות בקרב הציבור הערבי-פלסטיני בישראל בשנת 1997. סקר זה נערך על מרגם מייצג של 300 נחקרים מוגרים בני 21 ומעלה שכלל בין השאר נשים וגברים מותות, קבוצות ציל ואזורי מגורים שונים.

אסעד נאנם ואליאס זידאן מותבים עתה דוח ראשוני לסיוכום הסקר. הדו"ח יוצג וינתח את מטרי והיקפי הפעילות ההתנדבותית ופעילות התרומה בחברה הערבית פלסטינית בישראל לפי שני טיפוסים הסויה והבלתי מורמלי. כמו כן, ינתח את הממצאים לפי משתני רקע סוציו-דמוגרפיים-כלכליים שונים כמו מין, מצב משפחתי, אזור מגורים, שייכות דתית, דמת הכנסה, דמת השכלה ומספר נפשות בבית. לפי מיטב ידיעתנו לא נוצע עד עצם היום הזה מחקר אמפירי כמותי בנושא זה בעולם הערבי, ועל כן נחשב המחקר כראשון מסוגו בחברה הערבית (ואולי האסלאמית) בכלל והערבית-פלסטינית בישראל בפרט.

הדו"ח יוצג כיום ועין שיוודר לנושא זה אשר יתקיים לקראת ירחש שבמבר 1999, בהשתתפות חוקרים, נציגי ארגונים מהמגזר השלישי, נציגי השויות מקומיות ואנשי ציבור. הדוח הסופי יצא לאור בשלוש שפות, ערבית עברית ואנגלית. פרויקט זה ממומן ע"י קרן פורד.

הרצאת פרופ' אנטונין ווגנר, נשיא ISTR, בכנס השנתי השני של המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי

את ישראל עד שנות ה-70, נרמה לכך שהמיעוט המקור שלישי היכוני-מצומצם למגזר הטרונומי יותר היה בישראל איטי יותר באופן משמעותי בהשוואה למרבית מדינות אירופה.

פרופ' אנטונין ווגנר, נשיא ISTR
Prof. Antonin Wagner, President, ISTR

פרופ' ווגנר סיכב בחיבור הסגנויות הבסיסיות במחקר בין-לאומי בנושא המגזר השלישי. יאג נדושים להתבסס על הגדרות אופרטיביות אחדות ומסובכות על חברות שונות ובו בכך שהתייחס לסיבות מקומיות מאת לא כתהליכים מנוגדים, אלא כתהליכים המעשיים וה את במסגרת מערך מחקר השוואתי. יותר כשנות זאת ע"י עיסוק במחקר פרדיגמטי או במחקר בסיסי (שבאמצעות) או מותוים בין הפיזיקולוגי לאוניברסלי בעזרת המקרים הספציפיים. נראה לי שהמטרה של כנס זה, ועל הפעילות המחקרית של המרכז הישראלי לחקר המגזר השלישי בכלל, היא למעשה לאפשר לנו לקיים מחקר בסיסי שכזה."

פורום בין-אוניברסיטאי לתלמידי מחקר בתחום המגזר השלישי

כ-25 סטודנטים לתארים מתקדמים שבאו מ-7 מוסדות להשכלה גבוהה בארץ וברויל השתתפו השנה בכנס של המרכז, השתתפותם הורגשה מאוד הן כמצויים בעבודת מחקר והן כמשתתפים אקטיביים בדיונים השתתפות איכותית זו הביאה לדעין להקים כשנת הלימודים הקרובה (תשי"ס) פורום בין-אוניברסיטאי לתלמידי מחקר לתואר שני ושלישי החוקרים את המגזר השלישי. הפורום ייתן אפשרות לחוקרים הצעירים להציג את עבודותיהם בפני עמיתים העוסקים בהיבטים שונים של המגזר השלישי ולקבל הייון חוזר ניהם פורום כזה, שמספר המשתתפים בו לא יעלה על 15-20, יהווה גם בסיס להקמת רשת של חוקרים הרואים את המגזר השלישי כתחום פעילותם המרכזית.

הכוונה היא לכנס את הפורום 4-5 פעמים בשנה במקומות שונים בארץ ובהתאם לתכנית של כל מפגש, להזמין מומחים ספציפיים להשתתף בו. סטודנטים לתארים מתקדמים, מאג ועם תיוהו ודוקטורט, המעוניינים להשתתף בפורום כזה מוזמנים לפנות לאפרת או יערה לקבלת פרטים נוספים ושאלון הרשמה.

הכנס השנתי בראי המצלמה והעתונות
 THE ANNUAL MEETING AS SEEN BY THE CAMERA AND THE PRESS

02.07.99 - 0277/1
אני ברסיטת בן גוריון: מקורן של 40% מהעמותות - במיגזר הדתי והחרדי
 מיוזם התנדבות בישראל

11.03.99 - 0277/2
אני בן גוריון חושפת: החינוך החרדי זוכה לנתח הגדול בתקציב התמיכות הממשלתי
 תוך 6 שנים הוכפל פי 4 הסכום המוקצב לעמותות החרדיות ועומד על כמעט 3 מיליארד שקלים

ד"ר בנימין גידרון וד"ר הדרה בר-מור
 Prof. Benjamin Gidron and Dr. Hadara Bar-Mor

מיוזם לשמאל: ד"ר בנימין גידרון, מרת רוז ומושה ברין
 From right to left: Mrs. and Mr. Rose and Moshe Berin, "Yad Hanadiv" Foundation; Prof. Benjamin Gidron

Jerusalem Post - 2.3.99
40% of non-profit groups religious, haredi
 By ARYEH DEAN COHEN
 More than 40 percent of all non-profit organizations are either religious or haredi, according to a study by Prof. Benjamin Gidron at Hopkins University in the U.S. Some 27,000 non-profit organizations were surveyed in Israel in 1995 and 1996.

16.03.99 - 0277/3
עמותות, פוליטיקה ושקיפות
 ישראל היא בין המדינות בעלות "המינון השלושי" הגדול בעולם ביחס לכלכלתה, ובשנת 1995 הועסקו בו 150 אלף איש

2.3.99 - 0277/4
מחקר: החינוך החרדי זוכה לנתח הרב ביותר מתקציב התמיכות הממשלתי - 37%
 מספר המוסדות החינוכיים החרדיים גדל במהירות, ובשנת 1996, רשומות בין 26,904 מוסדות חינוך שפורסמת של 16 קטגוריות של תרבות ופעילות חינוכיות המיוזמים בידי חסידי חסידי אר"י

מיוזם לשמאל: מרת רוזי ואמיק רוזנטל, פרופ' אנית רייכל, מרת ומר. בורלינגאם
 From right to left: Prof. Zanic Rosenwax, Prof. Anie Reichel, Mrs. and Mr. Burlingame

מיכל בר

2.3.99 - 0277/5
37% מההקצבות לעמותות - לחינוך החרדי
 פרטים ראשוניים על נתוני סגור המוסדות החרדיים על התמיכות הממשלתיים

ISRAELI CENTER FOR THIRD SECTOR RESEARCH
 Newsletter
 ICTR Director: Prof. Benjamin Gidron • Contributors to this issue: Raviv Schwartz, Hagai Katz, Nurit Shani, Elias Zeidan
 Administrative Assitant: Efrat Nativ-Ronen

the survey is considered to be the first of its kind in the Arab society in general, and within the Palestinian Arab society in Israel in particular.

The findings of this survey will be presented at a symposium to be held in November 1999. Participants in the symposium will include researchers, Third Sector organizations' directors, political leaders, etc. The report will be published in three languages: Arabic, Hebrew and English.

The survey, publication and symposium are funded by the Ford Foundation.

Inter-University Forum For Research Students In Third Sector Issues

Twenty-five post graduate students from seven Israeli and foreign higher education institutions participated in ICIR's this year's conference. Their outstanding contribution was both through presentation of research work, and active participation in discussions. The high quality of their contribution brought about an idea to establish in the coming academic year (1999-2000) an Inter-University Forum for Research Students investigating Third Sector Issues. The forum will offer young scholars the opportunity to present their work before colleagues involved in different aspects of Third Sector research, and enjoy their feedback. Such a forum, not exceeding 15-20 members, will also serve as the base for establishing a researchers' network for such researchers who see the Third Sector as their primary area of activity.

We mean to convene the forum 4-5 times a year in different cities, and intend to invite specific experts to participate according to each session's program. Master and Doctoral students who are interested in participating in such a forum are invited to contact the Israeli Center for Third-sector Research for further details and registration questionnaire.

Calendar of Events

1999

June 9 - 11

The International Fund Raising Group, "Capacity Building: What Role Can Domestic Fundraising Play?" Leeuwenhorst Congresscentrum, Noordwijkethout, The Netherlands. Contact: International Fundraising Workshop Ltd, 293 Kennington Road, London SE 11 4QE, UK; phone: (44-171) 587 0287; fax (44-171) 583-4335; e-mail: ifrw@ifrg.organization.uk; www.ifrg.org.uk

June 14 - 15

Workshop on "The Challenges of Managing the Third Sector." European Institute for Advanced Studies in Management, Edinburgh, Scotland UK. Contact: Ms. Graziella Michelante, ELASM Conference Manager, Rue d'Egmont - straat 13, 1000 Brussels, Belgium; phone: (32-2) 5119116; fax: (32-2) 5121929; e-mail: michelante@eiasm.be; www.eiasm.be

June 23 - 25

"2nd Conference on Business Social Responsibility in the Americas." Hotel Intercontinental, Sao Paulo, Brazil. Contact: Instituto Ethos, R. Francisco Leituo, 469 - Cj. 1407, 05414-020 Sao Paulo, SP, Brazil; phone: (55-11) 3068-8539; fax: (55-11) 3068-8539 #110; e-mail: ethps@ethos.org.br

July 12 - 14

Institute of Charity Fundraising Managers, "1999 National Fundraising Convention." Birmingham Metropole Hotel, Birmingham, UK. Contact: Vivienne Hibbitt, Director - National Fundraisers Convention, ICFM, Market Towers, 1 Nine Elms Lane, London, SW8 5NQ, UK; phone: (44-171) 627-4343; fax: (44-171) 627-4754

September 21 - 24

CIVICUS Third World Assembly, "Towards a New Civil Society: The Changing Roles of CSOs, Business and Government." Manila, The Philippines. Contact: Jean Laguerden, Assembly Supervisor, PRRM,

P.O. Box 10479, Broadway Centrum, Quezon City 1112, Philippines; phone: (63-2) 372-4989; fax: (63-2) 372-4995

October 24 - 26

Independent Sector Annual Meeting, Los Angeles, California, USA. Contact: Independent Sector, 1200 Eighteen Street, NW, Suite 200 Washington, DC 20036, USA; phone: 202-467-6100; fax: 202-467-6101; e-mail: meeting@indepsec.org; www.indepsec.org

November 4 - 6

28th Annual conference of ARNOVA, Association for Research on Nonprofit Organizations and Voluntary Action, Washington, DC, USA. Contact: Anita Plotinsky, Executive Director, ARNOVA, Indiana University Center on Philanthropy, 550 West North Street, Suite 301, Indianapolis, IN 46202, USA; phone: (317) 684-2120; fax: (317) 684-8900; e-mail: aplotin@indyvax.iupui.edu

November 8 - 10

EFC Tenth Annual General Assembly, Berlin, Germany. Contact: European Foundation Centre, 51 Rue de la Concorde, 1050 Brussels, Belgium; phone: (32-2) 512-8938; fax: (32-2) 512-3265; e-mail: aga@efc.be

2000

July 5 - 8

International Society for Third - Sector Research (ISTR) Fourth International Conference, Trinity College, Dublin, Ireland. Contact: Margery Berg Daniels (phone: 410-516-4678; istrmbd@jhunix.jhu.edu) or Donna Schaub (phone: 410-516-5561; donna.schaub@jhu.edu); ISTR, Johns Hopkins University, 559 Wyman Park Building, 3400 North Charles Street, Baltimore, MD 21218-2688 USA; fax: 410-516-4870

Prof. Antonin Wagner, President of ISTR, Addresses 2nd Annual ICTR Conference

Prof. Antonin Wagner, President of the International Society for Third Sector Research (ISTR) and Professor Emeritus of the University of Zurich, Switzerland, delivered the keynote address at the 1999 ICTR Conference. He began by exploring the ontological and linguistic implications of nonprofit organizations and the nonprofit sector. The challenge of researching these phenomena from a comparative perspective "requires that we resolve one of the oldest philosophical dilemmas: the logical antinomy of the particular and the universal". He then traced the development of the 'public sphere' across time and space and pointed out how the French Revolution signaled the emergence of the modern nation-state as the "primary source of societal cohesion and ultimate institution of the public sphere". Later however, "the public sphere underwent a structural transformation that favored the birth and spread of intermediary organizations that belonged neither to the restricted circle of clan/family solidarity nor to that of government bureaucracies... It was recognized that societal integration required not just one type of public institution, but relied upon a functional differentiation and a complex division of labor among state-run organizations and voluntary associations". Wagner then discussed the development of this functional differentiation in a number of

European countries and offered the following observations regarding that of Israel: "The Israeli Third sector developed in the absence of a state and sometimes as a substitute for it. Moreover, the pre-State nonprofit organizations set up the infrastructure for the State to be and its service delivery agencies. The functional differentiation therefore evolved from the nonprofit organizations and not the other way around". At the same time, he noted that the political centralism ["mamlachut"] which prevailed in Israel until the 1970s, resulted in the transition from a highly centralized nonprofit sector towards a more diversified organizational landscape that was considerably slower as compared to most European countries.

Prof. Wagner concluded by delineating the fundamental issues of cross-national third sector research. "This requires that in our field we treat universally acceptable operational definitions and the need for understanding the particular circumstances not as mutually exclusive but mutually enhancing aspects of a comparative research effort. This can be done by practicing exemplary or paradigmatic research [whereby] examples mediate between the particular and the universal... It seems to me that the purpose of this conference and of ICTR's research effort at large is exactly to enable us to practice exemplary research".

A New Study: Corporate Social Responsibility in Israel

ICTR in conjunction with MA'ALA (Hebrew acronym for "Corporate Commitment for Society") have initiated a new study entitled "Patterns of Corporate Social Responsibility in Israel". This is the first study on this topic in Israel. The study is conducted by Prof. Arie Reichel from the School of Management of BGU.

While the issue of Corporate Social Responsibility (CSR) is very well known in the US, Canada and Europe where it is recognized that such behavior on behalf of the corporation not only helps society but contributes to business as well, in Israel, this field is in its infancy. It is expected that studying it will also enhance its development. The study, which will last one year, will initially focus on 20 corporations. In each, several key individuals will be interviewed and other data pertaining to the corporation social and philanthropic activities will be gathered. The goal is to identify major patterns of such activity, to develop a typology of those and to develop hypotheses as to the factors that encourage or retard them.

New Study: Giving and Volunteering Among the Palestinian-Arab Population in Israel

Assisting people in need is an important value in most cultures and religions. This value is of utmost significance in the Arab culture and is considered as one of the primary pillars of Islam, which is the religion of most Arabs. Aiding others through "Zakat" is one the five most holy commandments that each Moslem should fulfill. According to this commandment, each Moslem ought to donate a proportion of his disposable wealth for distribution to people in need. Zakat aims to serve as a relief to the poor on the one hand and to redistribute the wealth in the Moslem society on the other. This serves as a cultural-religious background for modern philanthropic activity.

In understanding the Third Sector in Israel, there is a special importance to focus on the patterns of philanthropy within the Arab-Palestinian population, both as a subject in its own right and as a means to better understand that population and its specific characteristics.

Within the framework of a larger study on patterns of giving and volunteering in Israel in 1997, a special survey was conducted on a representative sample of the Arab-Palestinian population. The sample consisted of 300 adult respondents representing the different religions, age-groups and geographic locations of this population.

As'ad Ghanem and Elias Zeidan are currently analyzing and summarizing the findings. The final report will present the scope and patterns of the philanthropic activity (both formal, within organizations and informal, in the community) within the Arab-Palestinian population. The analysis will focus on different socio-demographic variables, such as age, gender, geographic location, religion, income, education etc

To the best of our knowledge, quantitative studies on the subject have not been conducted in the Arab world, therefore,

Ben-Gurion University Vice President for Research and Development congratulated ICTR, and stated the invaluable contribution of research centers in promoting the research in this and other new and important fields of study. Prof. Arie Reichel, Chair of the Scholarship Committee and a member of ICTR's Steering Committee, presented the scholarship scrolls to the two winners and congratulated them for their work.

מימין לשמאל: חגי קצ'ר, פרופ' אריה רייכל, פרופ' זאמיק רוזנצוואך, פרופ' בנימין גידרון
 From right to left: Hagai Katz, Prof. Arie Reichel, Prof. Zamick Rosenzwa, Prof. Benjamin Gidron

In the second day's luncheon the Annual Award for Innovation and Creativity in Third Sector Research was presented to Prof. Lester Salamon from Johns Hopkins University. Ben-Gurion University Rector, Prof. Nachum Finger, presented the official scroll of the Award, and an enclosed check, given to Prof. Salamon on account of his conceptual and methodological contribution to Third Sector research through his pioneering work in the Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project.

Prof. Salamon was congratulated by yet another distinguished guest of the conference, the President of the International Society for Third-sector Research (ISIR), Prof. Antonin Wagner from Zurich University. Prof. Wagner delivered a lecture concerning the major issues regarding international Third Sector research. A reception in honor of Prof. Salamon concluded the conference.

Prof. Salomon, who was deeply impressed by the students' activity at ICTR has decided to return the monetary reward he received with the Award, and asked to add this sum to ICTR's Scholarship Fund.

Written only a few days after the Second Annual Conference of our Center, this column is probably influenced by the writer's feelings after a successful event. I was very pleased to hear from many participants that they too share these feelings. We will certainly draw all the relevant conclusions for future conferences, once we gather all the data and analyze everything we need to consider from this one. Yet, clearly the decision to hold the conference in a location that ensures a steady level of participation of all the partakers throughout the conference proved correct, and contributed considerably to its success. It also seems that a tradition is emerging: Our records show that about 50 of the participants in this year's conference came to last year's conference as well. If they come next year too, we will consider awarding them a "frequent participant" badge...

Easy as it is to indulge on the success after such a conference, the many compliments we received on ICTR's this year's activities were accompanied with expectations as well. Trying to fulfill those, expectations turn into challenges. I want to share with you some of my initial thoughts about these challenges.

The findings from the Hopkins Project and from the Third Sector database pertaining to the nonprofit organizations ("Amutot") registry and government grants of Third Sector organizations, and the following discussion, caused many of the participants to wonder about their meaning regarding the role of the Third Sector in Israeli society. On the one hand, its proximity to the public and political sectors turn it into an instrument for government, any government, trying to use it as a tool at its discretion. On the other hand, in the economic environment it operates, the sector (or parts of it) must confront business organizations and adopt business orientations to be able to compete on the market. These two trends leave very little room for a unique Third Sector "civil society" orientation. What is that "civil society" orientation? Does it really exist, or is it merely a myth? If it is out there, how do

we define and measure it? How can it be fostered, facing pressures in contradictory directions? All these questions are, of course, not to be taken lightly.

Many of the speakers who commented on the findings said or implied that presenting findings is insufficient. They expect ICTR to consider the meaning of the findings, and thus assist the evolving debate over Israel's Third Sector's roles. This is a reasonable expectation of a University Research Center that develops knowledge in a specific field. ICTR gladly takes upon itself this challenge. What it means is that we need to deal, almost simultaneously, with the collection of data of various kinds on the one hand, and with developing frameworks for analysis and evaluation of these data on the other. It is clearly not an easy task, as the development of such frameworks will obviously entail taking sides on different issues. In engaging in such tasks we will attempt to learn from the experience of others in similar Centers around the world. Feedback from you, our readers, will greatly help us steer our way as to the foci of ICTR's activities.

Students' Research Forum: Another aspect of the Conference which was particularly exciting to me was the impressive participation of Master and Doctoral students from various institutions of higher education in Israel and abroad. These constitute the potential for Third Sector Research in the Israel. ICTR is committed to do its utmost at assisting and encouraging them. The program we are initiating for the coming year (see separate article) is based on the very successful experience we had with a similar forum we are running at Ben-Gurion University this year. We see no reason why only BGU students should enjoy such an opportunity. It is another important step towards developing the due academic recognition for our research field.

B.Gidron

Israeli Center for Third sector Research • Ben-Gurion University of the Negev • P.O.B 653 , Beer-Sheva 84105 Israel.
ICTR phone: 972-7-647-2323 • ICTR fax: 972-7-647-2933 • ICTR e-mail: ictr@bgumail.bgu.ac.il • ICTR Web: <http://www.bgu.ac.il/ICTR>

The second annual conference of the Israeli Center for Third-sector Research (ICTR)

In the comfortable ambience of a hotel on the Dead Sea, the Second Annual Conference of the Israeli Center for Third-sector Research (ICTR), featuring "The Characteristics of the Third Sector in Israel", took place in March 1999. After learning from last year's experience, it was decided to hold the conference this year in a relatively distant locale, in order to create a more intimate and compelling milieu, and to encourage meaningful interactions among conference participants. Some 120 persons pre-registered, and some 150 actually participated. Among the participants were scholars and researchers, non-profit organizations' and foundations' directors, government officials, as well as some 25 graduate and post-graduate students.

The volume of participation and the composition of the participants suggest that our field of research is beginning to attract the interest of important groups in society.

The highlights of the conference were presentations of two projects by the Israeli Center for Third-sector Research, featuring new findings on the Third Sector in Israel: The Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project (CNP), and the Israeli Third Sector Database.

A lively discussion followed the presentation on the conception and first and partial findings from the Israeli Third Sector Database. ICTR staff presented the results from the analysis of the nonprofit organizations (the "Amutot")

registry and of government direct grants to Third Sector organizations.

The second highlight featured economic aspects of the CNP, both locally and internationally. First Prof. Lester Salamon, the international project's director, portrayed the conceptual and methodological infrastructure and the results of the project. Prof. Salamon's comparative findings demonstrate the Third Sector as a major economic force internationally, a conclusion congruent with the local findings presented in the following session by the Israeli researchers: Prof. Benjamin Gidron and Hagai Katz. A distinguished panel commented on the findings and their significance, included Mr. Yoram Gabay, Prof. Moshe Lissak, and Prof. David Newman.

In another plenary session CNP Israeli researchers presented their findings in three additional aspects of the Hopkins project. Dr. Hadara Bar-Mor presented an analysis of the legal aspects of the Israeli Third Sector. Dr. Ilana Silber presented an analysis of the historical development of the sector (with Dr. Zeev Rozenhak) and Motti Telias presented an analysis of the government policy vis-a-vis the sector (with Prof. Joseph Katan).

In yet another part of the program, researchers from different institutions presented their work in parallel sessions. The 17 papers presented, covered a wide array of issues and disciplines. Issues such as "civil society and the state", "Third

Sector organizations' strategies and leadership", "policy", "classification" were covered. Among the presented papers were those that won the Israeli Center for Third sector Research scholarships for this year.

In addition to the formal academic program, the Conference featured, for the first time, two events that are equally important for the development of Third Sector research in Israel. In the formal opening dinner, the winners of ICTR's scholarship for M.A theses for 1999 were announced: Michal Bar from the Hebrew University, and Hagai Katz from Ben-Gurion University. Prof. Zammick Rosenwax,

In this Issue:

The second annual conference of the Israeli Center for Third-sector Research (ICTR)	A
Director's column	B
Prof. Antonin Wagner, President of ISTR, Addresses 2nd Annual ICTR Conference	C
A New Study: Corporate Social Responsibility in Israel	C
New Study: Giving and Volunteering Among the Palestinian-Arab Population in Israel	C
Inter-University Forum For Research Students In Third Sector Issues	D
Calendar of Events	D